

Strategia Rozwoju Instytutu Pedagogiki UKEN (perspektywa 2025-2030)

Strategia Instytutu Pedagogiki budowana jest w ścisłym powiązaniu z misją i strategią Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej (UKEN) w Krakowie jako najstarszej i czołowej uczelni pedagogicznej w Polsce. Misja Uczelni obejmuje prowadzenie doniosłych społecznie badań naukowych oraz kształcenie studentów na najwyższym poziomie jakościowym. Jej kluczowy element stanowi formowanie etycznego zaangażowania zawodowego i obywatelskiego słuchaczy. W jej centrum znajduje się służba na rzecz kraju i środowiska lokalnego poprzez szeroko rozumianą edukację społeczeństwa, opartą na wartościach humanistycznych, dialogu i empatii. Strategia Instytutu Pedagogiki odzwierciedla transformację uczelni (dawnego Uniwersytetu Pedagogicznego) w uniwersytet klasyczny, przy zachowaniu jej unikalnej tożsamości edukacyjnej.

1. Misja: tradycja w służbie nowoczesnej edukacji

Instytut Pedagogiki UKEN, odwołując się do patronatu Komisji Edukacji Narodowej, realizuje misję społecznej odpowiedzialności nauki. W duchu wartości Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej łączy rzetelność akademicką z etosem nauczycielskim. Instytut nie tylko kształci kadry, ale staje się centrum debaty nad kształtem polskiego systemu oświaty. Jego celem nadrzędnym jest budowanie autorytetu pedagoga jako lidera zmian społecznych i eksperta w świecie cyfrowych wyzwań.

2. Kształcenie: model nauczyciela przyszłości

Cele strategiczne w obszarze kształcenia obejmują kilka elementów. Jeden z nich stanowi jedność nauki i nauczania. Istotną rolę odgrywa tu wykorzystywanie aktualnego dorobku naukowego pracowników Instytutu w procesie dydaktycznym, ze szczególnym uwzględnieniem autorskich metodologii badań nad edukacją. Instytut posiada szeroką ofertę edukacyjną reprezentowaną przez cztery kierunki studiów: Pedagogika Przedszkolna i Wczesnoszkolna, Pedagogika, Pedagogika Specjalna, Pedagogika Resocjalizacyjna, które cieszą się bardzo dużą popularnością wśród kandydatów na studia. Zatem kolejny aspekt rozwoju Instytutu Pedagogiki to doskonalenie programów studiów, co wymaga systematycznego ich dostosowywania do standardów kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela oraz potrzeb rynku pracy, przy aktywnym udziale

interesariuszy zewnętrznych. Niezwykle istotną rolę w strategii Instytutu odgrywa podmiotowość studenta. Aby efektywnie ją realizować niezbędne staje się rozwijanie kompetencji kluczowych, takich jak kreatywność, krytyczna refleksja oraz umiejętność samodzielnego rozwiązywania problemów pedagogicznych. Ważne miejsce zajmuje tu również kwestia wspierania rozwoju zawodowego studentów, a więc zapewnienie we współpracy z podmiotami zewnętrznymi dostępu do zróżnicowanych form wsparcia, w tym doradztwa zawodowego, szkoleń, warsztatów oraz praktyk w renomowanych placówkach oświatowych.

W kontekście strategii UKEN, Instytut stawia na profilowanie kształcenia tak, aby odpowiadało ono na dynamiczne zmiany demograficzne i technologiczne:

- **Innowacyjność dydaktyczna:** kompleksowe motywowanie studentów do podejmowania kreatywnych wyzwań i funkcjonowania w zmieniających się warunkach - wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy.
- **Cyfryzacja i AI w pedagogice:** Zgodnie z trendem modernizacji UKEN, Instytut przygotowuje się do wdrażania programów umożliwiających pracę w środowisku wirtualnej rzeczywistości i wykorzystanie sztucznej inteligencji w personalizacji nauczania.
- **Certyfikacja kompetencji:** Wprowadzenie tzw. mikroświadczeń (micro-credentials) dla studentów, pozwalających na zdobywanie dodatkowych uprawnień (np. mediatora rówieśniczego, trenera TUS) już w trakcie studiów.

3. Nauka: doskonałość i interdyscyplinarność

W obszarze nauki kluczowy cel strategiczny stanowi rozwój kadr. Doskonalenie kwalifikacji pracowników obejmuje szkolenia warsztatowe, seminaria oraz wsparcie w zakresie profesjonalnego tłumaczenia i proofreadingu tekstów naukowych.

Instytut Pedagogiki UKEN dąży do jak najpełniejszego wykorzystania potencjału swojej młodej kadry (asystentów, młodych adiunktów i doktorantów). Kluczowe znaczenie w tym procesie ma budowanie bezpiecznego i inspirującego środowiska naukowego (mentoring doświadczonego pracownika naukowego; regularne, nieformalne spotkania podczas których młodzi badacze mogą prezentować swoje robocze koncepcje badawcze (*work in progress*); organizacja praktycznych warsztatów z pisania wniosków grantowych; ustanowienie funduszu mikrogantów instytutowych

przeznaczonych np. na badania terenowe, zakup specjalistycznego oprogramowania lub wyjazd na pierwszą zagraniczną konferencję; zmniejszenie obciążeń administracyjnych i obowiązków organizacyjnych w pierwszych dwóch latach zatrudnienia, jeżeli pracownik intensywnie przygotowuje ważny wniosek grantowy lub finalizuje monografię.

Równolegle prowadzone są działania polegające na włączaniu studentów w badania. Celem jest aktywizacja studentów w ramach ruchu naukowego oraz angażowanie ich w organizację wydarzeń naukowych i projektów badawczych.

Jako że strategia UKEN kładzie nacisk na wysoką pozycję w ewaluacji naukowej, Instytut Pedagogiki wpisuje się w to założenie poprzez:

- **Centra badawcze:** powołanie interdyscyplinarnych zespołów, które łączą nauki społeczne z innymi obszarami wiedzy (nauki humanistyczne, nauki o zdrowiu - we współpracy z innymi jednostkami działającymi w Uczelni).
- **Publikacje i granty:** system premiowania publikacji w najwyżej punktowanych czasopismach międzynarodowych oraz wsparcie dla młodych naukowców w aplikowaniu o granty NCN i NCBR.
- **Umiejdzynarodowienie:** zwiększenie liczby profesorów wizytujących (Visiting Professors) oraz realizacja wspólnych projektów badawczych z wiodącymi ośrodkami w Europie (np. w ramach programu Erasmus+ i partnerstw strategicznych).

4. Relacje z otoczeniem: Kraków jako laboratorium pedagogiczne

W ramach współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym Instytut tworzy partnerstwa strategiczne, polegające na budowaniu trwałych relacji z placówkami oświatowymi, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi oraz instytucjami kultury w celu oceny i współtworzenia programów studiów, realizacji praktyk i wizyt studyjnych. Realizuje także ideę społecznej odpowiedzialności, promując koncepcje edukacji włączającej, międzykulturowej oraz działań na rzecz dobra wspólnego i praw dziecka. Ponadto wiedza eksperckiej pracowników jako autorów ekspertyz i raportów przyczynia się do rozwiązywania istotnych problemów społecznych w skali regionu i kraju.

Instytut wykorzystuje potencjał Krakowa jako ośrodka akademickiego i kulturalnego:

- **Klasy edukacyjne:** współpraca w ramach sieci, jaką tworzą szkoły podstawowe i przedszkola partnerskie UKEN, które służą jako miejsca praktyk oraz przestrzeń do prowadzenia badań eksperymentalnych przez pracowników naukowych.
- **Uniwersytet otwarty:** Rozszerzenie oferty studiów podyplomowych i kursów doszkalających dla nauczycieli z całego regionu Małopolski, wzmacniając rolę UKEN jako lidera LLL (*Lifelong Learning*).
- **Ekspertyzy dla samorządów:** Budowanie pozycji Instytutu jako doradcy dla organów prowadzących szkoły w zakresie przeciwdziałania przemocy, wykluczeniu i problemom zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.

5. Zarządzanie i infrastruktura: nowoczesna przestrzeń akademicka

W Instytucie działa wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia. Tworzą go regularne hospitacje zajęć, monitorowanie losów absolwentów w skali Uczelni oraz ewaluacja programów studiów w oparciu o opinie studentów i interesariuszy zewnętrznych. Istotne znaczenie ma kwestia unowocześniania infrastruktury, co wiąże się z sukcesywnym wzbogacaniem zasobów bibliotecznych oraz modernizowaniem zaplecza dydaktycznego, w tym narzędzi ICT niezbędnych do prowadzenia kształcenia na odległość i badań empirycznych. Uwaga władz Instytutu skupia się także na zagadnieniach komunikacji i promocji. Niezbędne w tym kontekście staje się tworzenie przejrzystego systemu informacji o badaniach i osiągnięciach Instytutu w przestrzeni publicznej.

Dostosowanie do standardów nowoczesnego uniwersytetu:

- **Smart Campus:** Wprowadzenie na szeroką skalę edukacji włączającej (*inclusive education*) jako standardu na każdym kierunku. Tworzenie bezpiecznej i inkluzywnej przestrzeni uczenia się dla studentów ze zróżnicowanymi potrzebami – minimalizowanie barier kulturowych, architektonicznych i zdrowotnych, wypracowanie form aktywnego reagowania na kryzysy i sytuacje trudne.
- **Kultura jakości:** W ramach istniejącego Wewnętrznego Systemu Jakości Kształcenia monitorowanie i doskonalenie systemu kontroli jakości kształcenia, w szczególności wdrażanie transparentnych kryteriów oceny pracowniczej, które premiują nie tylko liczbę publikacji, ale także jakość relacji ze studentami i zaangażowanie w życie Instytutu.

Kluczowe wskaźniki sukcesu zakładane w perspektywie 2025-2030:

1. **Utrzymanie kategorii B+ i dążenie do osiągnięcia A** w najbliższej ewaluacji dyscypliny pedagogika.
2. **Utrzymanie pozytywnych i wyróżniających ocen** jakości kształcenia na prowadzonych kierunkach.
3. **Skuteczny system motywowania pracowników naukowych (indywidualnie dopasowane działania łączące cele osobiste z celami jednostki naukowej):** nagrody za publikacje w wysoko punktowanych czasopismach oraz za uzyskanie grantów badawczych, Finansowanie wyjazdów na konferencje naukowe, dostęp do szkoleń, możliwość pracy nad autorskimi projektami, wsparcie w procedurze uzyskiwania awansu naukowego, możliwość pracy zdalnej, budowanie dobrych relacji w zespole, publiczne docenianie osiągnięć, wsparcie w działaniach innowacyjnych.
4. **Wzrost o 20%** liczby studentów zagranicznych na kierunkach pedagogicznych.
5. Uruchomienie **kierunku anglojęzycznego w celu** przyciągnięcia kandydatów z Unii Europejskiej i spoza UE.